

Primorski List

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

IZHAJA vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
CENA za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone. Za manj premožne 4 krone za celo leto.

NAROČNINO in oznanila sprejema upravništvo v Gorici
na Placuti št. 12.
ROKOPISE sprejema uredništvo v Gorici, Dvorišče sv.
Hilarija št. 7.

Branimo se z dejanjem!

Napočila je za našo stranko — zlasti pa za č. duhovnike — doba, ki je podobna oni od leta 1889 — 1896, doba namreč, ko nas brezobzirno in včasih vže res pobalinsko napadajo preljubeznjivi naši nasprotniki. „Pr. L.“ je bil 1. 1892 ustanovljen v obrambo in zagovor dobre stvari in oseb, ki delujejo zanjo in sicer ravno proti oni „Soči“, ki nas danes blati. Mi tudi dobro vemo, da je naša dolžnost obramba in radi bomo storili, kar bo mogoče. Ali potrebno se nam zdi povedati nekaj občnih misli o obrambi, da bodo bralci in tudi sotrudniki vedeli, kako mislimo braniti osebe in sv. stvar, katero zastopamo.

Najprej naj povemo, kako se nočemo braniti. Slabih sredstev, laži, obrekovanj, natolcevanj ne bomo rabili, da bi ž njimi nasprotnike ubili. Naša beseda mora biti vselej resnična, stvarna in trezna. — A tudi resnična beseda ne izda veliko, ker beseda je vendar le beseda in nič več. S polemiko, z oestrini odgovori in sploh s prerekovanjem z nasprotniki ne bomo veliko opravili. Pametno in olikano obinstvo se pričkanja kmalu naveliča, ljudstvo pa takega berila sploh ne mara. Največ izdajo jedrnat in strogo stvarni pomurci, katere mora natisniti vsaki list, ki je lažnjivo o nas poročal. Tako veleva listom postava in ni treba za to nobene prošnje. Kdor torej meni, da se mora braniti, naj poskusi najprej s popravki.

Mi smo pripravljeni č. gospodom pri tem pomagati, če se zaupno obrnejo do nas. — Toda veliko naj ne pričakujejo od besede. „Soča“ ima svoje ljudi, katere si je zgojila v desetih letih tako, da ji vse verujejo. Kar je pred polu letom imenovala belo, imenuje zdaj črno, a vendar so ji takrat verovali, da je belo in zdaj ji zopet verujejo, daje črno! Takih čitateljev ne bomo nikoli prepričali, pa naj pišemo, da si prste sključimo! — Poleg tega je naš nasprotnik — tak človek, da ne umolkne, če bi mu jezik oparili. On mora zadnjo reči in mi pravimo: pustite ga, naj reče in pojte na delo!

Da! Naša obramba bodi delo; branimo se

LISTEK

Slika sedanjega časa.

(Po resnični dogodbi.)

Naša povest se godi v velikemu mestu in pričanja v prekrasni kavarni. Komaj se je dobro zmračilo, zato tukaj še malo gostov. Pri velikih steklenih vratih ob marmornati mizi sedi imeniten bogatinec. Danes je imel bagatinec premnogo dela. Ob 9. uri je ustal, ob 10. uri zajuterkoval, ob 11.-12. ure šel v gostilno na „Gabelnhihstik“ in par vrčev pilzenskega piva, ob 1. uri je kosil, potem izpil kavo, bral časnike, nekoliko zaspal, šel na sprehod, posvetoval se s svojim oskrbnikom in imel sploh še več takega opravila. Kdo bi torej zameril upehanemu možu, če se hoče sedaj na večer nekoliko odpočiti. Naročil si je najfinjšo steklenico iz bogato založene kleti in zapalil si smodko, katere ne more vsakdo kaditi.

Odprejo se vrata. Vstopila je žena plašnih in solznatih oči. Stara more biti kakih trideset let, oblečena je dostojno, a revno. Obraz je ves blede in kaže lakoto in pomanykanje. Bliža se bogatinu.

„Oprostite, gospod, če vas nadlegujem! Ne morem si pomagati drugače. Prosim le za malenkost!“

Dalje ni mogla govoriti. Rudeč kot rak ustane naš znanec.

„Kaj? Beračite? Tu v kavarni? Nadlegujete tukaj mene trudnega človeka? Se tukaj se ne more človek odpočiti! Hej, natakari, ali ni nobenega policista v bližini?“

Slučajno je bil redar ravno pred kavarno. Poklicali so ga in odgnal je v zapor hudoželko, ki se je drznila v kavarni nadlegovati poštenja-

ali branimo se kot močje z dejanjem in ne le z besedo. Proti dejanju, poštemu in za ljudstvo koristnemu ne bo zmogla nič hudobna beseda, grdo podtikanje slabih namenov i. t. d. Možem, ki bodo v dejanju pokazali svojo ljubezen do naroda, ne bodo vzeli spoštovanja in vpliva strupeni članki naših moralno zelo dvomljivih listov. Zatorej gospodje, čvrsto na delo!

V mislih pa imamo sploh vsako delo, katero utedne ljudstvu koristiti, a navesti hočemo poglavitna dela. 1. Prvo je posrečevanje ljudstva. To je za časno in večno srečo naroda naše najimenitnejše delo. Če smo bili torej vže do zdaj v tem pogledu pridni, bodimo zdaj — v vojski — še bolj pridni in vestni, s seboj bolj strogi, z ljudstvom pa še bolj potrpežljivi i. t. d., kakor nam cerkev veleva. Duhovnika, ki je goreč za posvečenje duš, ne more umazati v očeh ljudstva nobena liberalna cunja! 2. Drugič nam je treba politične organizacije t. j. katoliških političnih društev. Toda o tem bomo govorili o drugi priliki bolj obširno. 3. Delati moramo za gospodarsko organizacijo našega ljudstva. Tu je treba pred vsem učiti se pridno postav in socialnega vprašanja. Ustanovljati je treba v vseh večjih občinah Raiffeisenove posojilnice, kmetijska društva, zavarovalnice, delavska društva pa v večih krajih. Ena posojilnica velja več ko en cel letnik pričkanja v časopisu. 4. Važno dejanje je tudi naše glasilo „Primorski List“. Gospodje, če hočete da bi list vspeval, imejte ga vsaki za svoj list in podpirajte ga s poročili iz svojega kraja, širite ga med ljudstvom, pa tako, da ga bodo ljudje s prepričanjem naročali in čitali. Naš list bi moral imeti 3000 naročnikov, ali v resnici smo še daleč do tega števila. Torej gospodje, na delo v obrambo svoje časti in dobre stvari.

Bratje, ne ljubimo z besedo, ampak z dejanjem! Frerekavanje in pričkanje nam donese malo časti, a toliko več nemira in skrbi. Kogar napadajo nasprotni časopisi, zgani se in delaj!

POLITIČNI PREGLED.

Spravna pogajanja. Kakor smo že zadnjič poročali, vršijo se pogajanja v dveh oddelkih:

koviča, ki je v potu svojega obraza botiljke pil in havana-cigare pušil.

* * *

Zbral se je sodni dvor. Obravnavalo se je vže z raznimi obtoženci. Proti koncu pripeljejo bolešno žensko. Komaj stoji na nogah. V naročju drži dete, ki radi lakote in onemoglosti bolj izgleda mrlič, ko živo bitje. Ženo poznamo vže iz kavarne. Proseče gleda sedaj na predsednika dvora, sedaj na zatožno klop.

„Vsedite se“, pravi predsednik in žena ga hvaležno pogleda.

„Ali ste vi Katarina Malnar?“

„Sem, gospod svetovalec.“

„Vi ste zatožena, da ste pretečeno sredo v kavarni nadlegovala znanega gospoda Stantiča in ste pri njem beračila.“

„Res je gospod svetovalec.“

„Ali morete morda v čem zagovarjati svoje dejanje?“

Bleda zatoženka odpre svoje oči. Kaplja za kapljo solzá priča njen duševni stan. Vendar zopet povesi obraz.

„Saj tako nič ne pomaga“, šepetaje komaj razumljivo.

„Pogum, žena“, pravi predsednik, ki je imel bistrejše oko, ko bi bilo slutiti in mehkejše srce, ko je iskati v sodnih dvoranah.

„Pogum, razodenite nam vse, kar veste, morda vam bo več koristilo, ko mislite.“

Ni povzdignila obraza, ne vprla v sodnike svojih oči, a govorila je. In popisala je žalostno, srce trgajoče veliko mestno življenje.

„Poročena sem. A mož me je zapustil pred pol letom in moral sem sama skrbeti za dveje malih otrok. Starejši otrok je sicer vže umerl — od lakote in tudi ta, ki ga imam v naročju, ne

v enem za Česko, v drugem za Moravsko. Oba oddelka sta izvolila odseke, v katerih se pogajajo izvoljeni poslanci o najvažnejših razpornih točkah. Najvažnejša točka českega oddelka je uprašanje o notrajnem uradnem jeziku. Druga točka pa je novi volilni red za Česko. O kakih uspehih v českem oddelku ne moremo še poročati, ker Nemci po svoji navadi nočejo dovoliti čelohom ničesar. Še slabše je bilo sporazumljenje v Moravskem oddelku. Za Moravsko je nujno potreben nov volilni red. Da morajo imeti Čehi na Moravskem večino, je naravno, ker tam prebiva trikrat toliko Čehov ko Nemcev. Do danes so izgotovljeni tri novi volilni redi. Prvi so izgotovili Čehi, drugi Nemci, tretji vlada. Volilni red, kateri so izumili Nemci je s cela nemogoč, ker je krivičen. Nemci hočejo imeti zase polovico poslancev in še zraven tega zahtevajo, da smejo Nemci tudi, če bodo kedaj v manjšini, ovreči sklep českih poslancev. Takšne so torej zahteve Nemcev in potem se drznejo še nemški poslanci trditi, da stojijo na stališču pravice!

Protest proti spravni pogajanju. Dunajski Čehi, katerih je skoraj 100.000, so imeli na Dunaju velik shod, pri katerem so govorili odlični česki domoljubi proti spravni pogajanju, kar je vlada izključila od pogajanj dunajske Čehije. Ravno tako so razburjeni Čehi v Sleziiji, katere je vlada vedoma prezrla. Kaj naj rečemo na to mi zatirani Slovenci? Nas je čez poldrug milijon in vendar ni bil povabljen noben poslanec naše narodnosti!

Državni zbor je sklican na 22. tekočega meseca. Isti dan se snide tudi gospodsk zbornica. Ministerski predsednik Körber je moral sklicati državni zbor, ker mora do 1. marca biti potrjen novi zakon o vojaških novincih. Körber upa, da bodo pravna pogajanja ugodno uplivala na parlamentarno delovanje. A poučeni krogi trdijo, da redno parlamentarno delovanje ni mogoče pred uspešnim koncem spravni pogajanj.

Nemčija. Uloga, katero igra zdaj Nemčija v svetovni politiki, je smešna. Nemci so se v mirnem času prav po filistejsko bahali, kakor nekdanji junak Golijat. Sedaj, ko je čas, da pokaže Nemčija svojo svetovno veljavo, sedaj, ko leži Nemčiji vedno sovražna Anglija v prahu, je hotela

bode več dolgo živel. Dneve in tedne sem službe iskala, a našla nikjer. Hotela sem biti pravična in poštena, zato se me je obsodilo v smrt — za lakoto. Ko bi bila le sama na svetu, ne bilo bi mi tako težko. Saj če se štiri dni strada popolnoma brez jedi, človek otrpne in ne čuti več bližajoče se smrti. A imela sem dete. Ubogo moje dete! Zato sem se trudila, da sem slednjič dobila delo v zalogi ženskih oblek. Delala sem vsaki dan od pete ure zjutraj, pa celo do polnoči in še čez“.

„In koliko ste na dan zaslužila?“ vpraša jo državni pravnik.

„Če sem bila prav pridna 30 krajercjev, večinoma pa od 15-20 krajercjev“, odvrne zatoženka. Če ne verjamete, dam vam naslov onega delodajalca. Sicer se pa na stotine delavkam tako godi.“

Nastala je tihota. Svetovalci so se pogledovali. Nekdo je rekel razumljivo: „Ali bi ne bilo boljše onega oderuha zapreti, ko to ubogo ženo?“

Na predsednikov migljaj sirota nadaljuje:

„Od zaslužnega denarja morala sem plačevati najemščino, hrano, luč in obleko. Zraven tega sem morala vse potrebščine jemati od svojega delodajalca, kar pa je bilo trikrat dražje, ko drugod. Se ve, da bi se mi bilo boljše godilo, ko bi bila hotela žrtvovati svoje poštenje, pa rajše od lakote umrjem, da le poštena ostanem.“

Začela je jokati in še le čez nekoliko časa je mogla nadaljevati. „Pred osmimi dnevi me je gospodar zapodil iz službe. Na kolenih sem ga prosila, naj mi še daja delo, če hoče tudi za bolj ceno, a vse je bilo zastoj.“

„Torej osem dni ste brez kruha?“

„Tako je, sama ničesar nemam, mož se za mene ne zmeni in beračiti ne morem. Pa sila me

Nemčija posredovati med Buri in Angleži. A, ker Angleži ne kažejo posebne volje, da bi se ravnali po nasvetih Nemčije, je nemški Golijat prestrašen prosil Anglijo, naj mu ne zamere, da je hotel posredovati v burski vojski!

Francija. V Franciji je vlada izdala stroge zakone proti odločnim katoličanom, češ, ti hujskajo proti republiki. Za Francijo bi pač bilo bolje da bi pustila katoličane na miru in otrsela židovski jarem liberalizma.

Anglija. Zadnje seje angleškega parlamenta so cel izobraženi svet prepričale, da v burski vojski nesrečni Angleži niso vredni našega pomilovanja. Vsi angleški poslanci so bili edini v tem, da mora Anglija se vojskovati do konca z Buri in skušati na vse načine popolnoma iztrebiti Bure. Temu sklepu so najodločnejše nasprotovali irski poslanci, katere organizuje njih voditelj Redmond. Irci bodo gotovo porabili ugodno priložnost, da se rešijo tristoletnega angleškega robstva.

Upor egipčanskih vojakov. V gornjem Egiptu so se začeli puntati vojaki-domačini proti Angležem. Umevno je, da hočejo izkoristiti Egipčani kritični položaj, v katerem je Anglija. Egipčanski kralj se drži dosedaj prijazno proti Angležem, a vendar jih ne podpira proti upornikom, ker tudi sam željno pričakuje trenutka, ko zapusti angleška druhal njegovo kraljestvo. Dasi govorijo angleški listi z zaničevanjem o tej novi spletki, vendar bi utegnili puntarji delati še veliko preglavico Angležem.

Vojska v južni Afriki. Kakor dosedaj, je ostala tudi v preteklem tednu sreča Burov mila. Premagali so v Natalu tretjič angleškega generala Bullerja. Zmaga Burov je bila tako popolna, da hitijo zdaj Angleži vsi zbegani nazaj k morju. A ne bo jim tako lahko priti k morju, ker jim zabranjuje pot kakih 6.000 Burov. Ako se ne posreči Angležem predreti čete Burov, je zgubljena cela angleška armada, ki šteje 20.000 mož. V Kaplandu so Buri obkolili angleškega generala Frencha, tako, da ne morejo Angleži ne naprej, ne nazaj. Glavne bitke bodo zdaj pri trdnjavi Kimberley. To angleško trdnjavo so obkolili Buri že pred dvema mesecema. Od dne do dne je v trdnjavi hujska lakota, tako, da jedo Angleži že cel mesec le konjsko meso. Trdnjavi Kimberley je šel na pomoč angleški glavni vojskovodja Roberts. Buri se zbirajo okoli trdnjave v vedno večjem številu. Če zmagajo v odločilni bitki Buri, je izid vojske gotov in Angliji ne preostane nič drugega, kakor da prosijo zaničevane Bure naj sklenejo mir. To bo hud udarec za ošabno Anglijo, a obenem lep izgled vsem državam, kako Bog varuje zatirane narode.

DOPISI.

Izpod Čavna. (Dalje in konec.) Černiče in Osek imata prav pripravno cesto mimo Vitovelj na Krnico; Gojače in Vrtovin v začetku razdeljeno, potem pa skupno cesto na Selovec. Sicer so te ceste precej lepo speljane, le škoda, da nimajo otekalnih jarkov ob gorenji strani; tako jih vsaka ploha razrije. Jarki po čez malo pomagajo. Tudi druge podčavenske vasi imajo stare kolovoze v gozd; ti pa so že tako slabi, da že nikdo več ne mara voziti po njih. Tudi gozdna

je vendar premagala. Prvikrat v svojem življenju sem beračila. O, da bi mi bil oni gospod le desetico podal, vsaj za en dan bi se bila preživela, a rajše me je izdal policiji!

„Slika sedanjega časa“, govorili so si uradniki in neko je pristavil: „To je vnebovpijoče!“

Pa kaj se hoče, sodniki so morali soditi, kakor govori mrtva postava. Zatoženke niso mogli oprostiti. Beračila je in morali so jo obsoditi. Kratko posvetovanje. Za tem se oglasi predsednik: „Naj manjšo kazen vam naložim“. In obsodil jo je na dan zapora ali pa pet goldinarjev kazni v denarju.

Obsojena je zahvalila in hotela oditi.

„Ne tako“, rekel je predsednik, „beračiti se res ne sme, ker postava prepoveduje, ni pa nikakor prepovedano dajati miloščine.“

Ko je izgovoril, stisnil ji je bankovec v roko, rekoč: „S tem plačajte kazen, pa kupite sebi in otroku potrebne jedi“. Od samega veselja ni vedela, kako bi se zahvalila, le ustnice so se ji tresle, ko je hotela reči: Bog povrni. Zopet je hotela oditi, a ni šlo. Vsi uradniki so posnemali lep izgled plemenitega predsednika in po svoji moči ženo obdarovali. Zatem se le je odšla z gorečo molitvijo v srcu, naj bi nebeski Oče poplačal blage dobrotnike.

Kako se je ženi dalje godilo, boste vprašali. Upamo, da je dobila po svojih dobrotnikih tudi delo, da se je mogla preživeti.

A takih dobrotnikov je dandanes malo. Koliko se denašnje dni izdaja za zabave, obleke, jedi in pijače. Ko bi pač bogatini hoteli le del svojega razkošnega denarja darovati revnim in potrebnim, koliko menj joka bi bilo posebno po mestih. Pa kaj hočemo, kdor ima ne zna rabiti, kdor nema ne more rabiti.

uprava sama je zgradila prav krasno cesto iz Lokavca na Dol. Ta cesta vodi celo skozi par predorov. Vse te ceste imajo namen, da bi sosednji občinarji lažje dobivali drva iz gozda.

Mislil bi kdo, da sosedje in nekdanji solastniki gozda dobivajo drva za majhen denar, toliko morebiti, da ne morejo ravno reči, da so gospodarji v gozdu. Gozdna uprava se prav nič ne briga za sosesčino, marveč zaračuni drva sosedom ravno toliko, kakor oddaljenim, če še ne več. G. gozdni oskrbnik na Dolu in njegov pisar nista posebno prijazna kmetu. Voz drvi, tudi drobnih, bolj na tanjko odmerita in zaračunata, kakor Egipčani Izraelcem žito ob času lakote. Tako imenovani festmeter drvi, t. j. kubični meter, odmerjen na deblu velja po lepoti 4—6 kron; že izdelana drva so po 8 K m³; voz drobnjave se zdaj dvakrat toliko zaračuni, kakor pod prejšnjimi oskrbniki. Z enkratno vožnjo zamudi kmet cel dan. Boljše izhaja, če kupi drva od zasebnika; pa teh je premalo, ki bi drva imeli na prodaj. V Hrušico, kjer so drva skoro zastoj, je pa malo predaleč. Ako račun gozdna uprava drva, ki spravlja v Gorico v skladišče, v gozdu po isti ceni kakor kmetom, tedaj jih spravlja v Gorico na svojo škodo, v primeri z drvi, katere proda v gozdu. In ako se odštejejo stroški, tedaj daje gozdna uprava oddaljenim mestjanom drva ceneje, kakor sosednjim kmetom.

Necepljena drva se tako tesnosrčno odmerjajo, da se nekterim zdi ceneje kupiti že izdelana drva. Splošno so ljudje zelo nevoljni nad draginjo in tesnosrčnostjo gozdne uprave; če je le mogoče, se ognje gozda, ter se drugače preskrbijo s kurjavo.

Ali bi ne bilo pravično in primerno, da gozdna uprava zniža tarife za sosednje občine? Erar bi ne bil na škodi, ker bi ljudje rajše kupovali, kakor zdaj, in tudi gozdne tatvine bi se zmanjšale.

Samo nevoljno mrmranje in zmrzavanje po zimi ne bo nič pomagalo, treba je, da se vse prizadete občine v skupni prošnji obrnejo do kmetijskega ministerstva. Poslanec kmečkih občin pa, ki so mu razmere gotovo znane, naj se svojim uplivom krepko podpre prošnjo.

Iz Vrtojbe. „Vrtojba je liberalna“, tako si je marsikdo mislil, ko je zvedel, da so Vrtojbenci volili dr. Staniča. A temu ni tako. Naše ljudstvo je po vsem dobro in verno, — če izvzamemo morda smešnega agitatorja „cinčala“ in nekatere zapeljane fante krokarje v Dol. Vrtojbi. Zakaj se je prav za prav šlo, ljudstvo ni vedelo. Nekateri, ki hočejo povsod zvonec nositi, so zlorabili ono znano nasprotno tekmovanje mej Gorinjo in Dolenjo Vrtojbo.

V slepem borenju za prvaštvo so celo nekoji boljši možje agitovali prav pridno za dr. Staniča in so tako lahkomišelnost osramotili našo občino kot liberalno.

Kaj takega mora žaliti vsacega vernega občana, sosebno zdaj, ko so je stvar jasno odkrita. Advokat Stanič pripisuje v svoji zahvali vsem svojim volicem svobodomiselnost (liberalno-brezversko) mišljenje.

Pokliče lahko vse volilne može iz Vrtojbe, kateri mu radi spričajo svojo vernost ter mu na obraz obsodijo njegovo turško vero.

Če so dr. Staniča volili, so ga menda le radi njegovega programa, — v katerem tako po lisiče — hvali in poveljuje vero. A koj po volitvi pokaže svojo pravo naravo. Na njegov lepodoneči — hinavski — program, ampak „svobodomiselnost“ je, — baje, — pri volitvi delovala. Tako ravnanje zasluži odločnega odpora.

Nadejamo se, da pas pri bodočih volitvah ne bodo več tako presepili. Umakniti se morajo naši malenkostni in mejsebojni pomisleki, in ravnati se hočemo po skupnih, splošno veljavnih načelih! —

Iz Kamenj Vendar ni lepo, da „Prim. List“ nikoli ne poroča svojim bralcem o plesnih zabavah, katere prirejajo razna narodna izobraževalna društva v narodne dobrodelne namene, narodu v izobrazbo in gospodarski napredek. Blagovoli vrli Prim. List vsaj zdaj narodu v spodbudo poročati o plesni veselici, katero je priredilo slavnoznano brejsko bralno društvo v gostoljubni dvorani pri Rebku na Goričici, svojim društvenikom in povabljenim gostom. Čisti dohodek je bil namenjen „Šolskemu domu“ v Gorici.

Nazadnjaška rihemberška gosposka, cerkvena in svetna, stavi pri vsaki priložnosti, posebno pri plesih, vsemogoče ovire temu društvu, ki ima namen Brejce povzdigniti do najvišje stopinje človeške omike. Zato je društvo zdaj pokazalo figo nehvaležni domači občini, ter osrečila sosednjo kamenjsko občino s svojimi blagonosnim delovanjem. Prireditelji plesne veselice so šteli, da so kamenjske gosposke bolj napredne in za ljudski blagor bolj unete; pa žalibog, spoznali so, da tudi te hočejo ljudstvo zadržati v nazadnjaški temi, ter v svoji ozkosti nasprotujejo celo sv. Pavlu, ki pravi: „Bratje veselite se, še rečem, veselite se“. Pa tudi kamenjska mladina je pokazala, da ne zna ceniti blagosrčnosti brejskega društva, ki ji je dalo priložnost za 2 K ustopnine plesati od 3 pop. do polnoči in še dalje, in zra-

ven veselja se podpirati Š. dom. V svoji dobrotljivosti so Brejci znižali vstopnino na 80 kr.; 1 K; 40 kr.; — pa nič ni pomagalo. Le 5 za čast naroda vnetih plesalcev se je znašlo na celnem desnem bregu Vipave, ki so žrtvovali po 2 K za prekristni namen. Nič ni pomagala ponižnost društvenega predsednika in pridnih društvenikov, ki so pivce v spodnjih prostorih krčme, kar sili, naj se vendar usmilijo ubogih mavhinskih godcev, da ne bodo zastoj trčili pljuč in pa društvenikov, ki so že bili popolnoma izdelani od plesa in skrbi, kdo bo plačal godce in podprl Š. dom, da se ne podere.

Prebrisani društveni odbor je pa tudi spričal, da zna temeljito razlagati § 15. društvenega zakona, ki se tiče povabljenih gostov: povabil niso razposlali prej, ker bi se bila lahko zgubila; povabila so prodajali na stopnicah, ter usiljevali za vedno boljši kup; pa nehvaležni gostje jih niso hoteli niti zastoj, marveč so trdili, da tako plesno veselico za denar lahko sami napravijo, Brejci naj drugič lepo ostanejo doma.

Užaljenim društvenikom naše iskreno sožalje in prijateljski opomin, naj se nikoli več ne usiljujejo nehvaležnim juračnjakom, ampak naj lepo vsak sam segne globoko v žep in da 1 K za Šolski dom, in imeli bodo še vedno več dobička, kakor če bodo prirejali plesne veselice; vsaj ne bodo v nevarnosti, da jim c. kr. oblast ne razpusti društva.

NOVICE.

Romanje v Rim. „Mejnarodni odbor“ v Bolonji je določil romarjem v Rim sledeče olajšave: Vožnja po železnici je znižana posamezni osebi za 20—28 odstotkov, za družbo najmanj štirih oseb 28—35 odstotkov, za najmanj 40 oseb 50—55 odstotkov, za najmanj 450 oseb pa 55—70 odstotkov.

Vožni listki veljajo 45 dni, a tudi ta rok se lahko zdaljša do 90 dni proti 1% nadplačilu za vsak dan po vrh.

Teh olajšav postane deležen, kdor se na postaji skaže s posebnim listkom, katere izdaje v ta namen „mejnarodni odbor“ v Bolonji („Comitato internazionale“ — Bologna, Strada Mazzini N. 94.) Za ta listek je plačati 1 krono, biti mora tudi potrjen s podpisom dotičnega dušnega pastirja.

Za romarske vlake 40 tih oseb se mora odboru naznaniti najmanj 15 dni poprej. Vožnja v Rim mora biti skupna, iz Rima domov se lahko vsak posebej z vsakim vlakom pelje brez nadplačila.

V Rimu oskrbuje po ceni stanovanja „Circolo di San Pietro“, Roma — Piazza S. Pietro 26. Ubožnim izposlujca brezplačna stanovanja „Comissione permanente de' Pellegrinaggi Roma-Vaticano“. Temu odboru predseduje kardinal Mocenni in je na razpolago vsakemu, kdor želi še kakih drugih pojasnil.

Sestavil se je tudi v Gorici poseben odbor, ki bo skrbel, da se tudi naša škofija udeleži romanja.

V Gorici. Dne 8. t. m. je imel goriški občinski svet sejo. G. župan Venuti omenja v začetku raznih dobrotnikov, pred vsem eminence kardinala, ki je mestnim ubogim podelil 400 K. Pri tretji točki dnevnega reda govori g. župan o potrebi, da se razširi mirenska cesta, ki pelje k vojašnici za konjike. Vojaška oblast to zahteva, ker je cestaza konjiške vozove preozka. Sklenili so tudi stopijo v dogovor z mirensko in vortjbenko občino, ker je cesta tudi na njihovem svetu. Pri 4. točki naznanja g. župan, da je sedajni knjižničar vitez Karol Catinelli nepreklicno odstopil. Služil je zvesto. Na njegovo mesto imenujejo znanega Karola Seppenhoferja. Pri 7. točki se je unela zelo smešna razprava, ali naj se izkopljejo nekatera drevesa pred novo bolnico, katero so sezidali v spomin petdesetletnice presvetlega cesarja. Mestni očetje: Kürner, Lenassi, Bombig itd. so se kar po vrsti oglašali k besedi. Sklenili so, da se drevesa ne odpravijo. Žid Luzatto je tedaj s svojim predlogom smešno pogorel! Pri 8. točki predlaga g. Bramo, da se odobri stavba in konečni račun nove mrtvašnice pri ženski bolnici v znesku 7512. 88 K.

Trgovinska zbornica v Gorici. Predsedništvo te zbornice, v kateri nima dvetretjinska večina slov. prebivalstva niti enega zastopnika, se je lako-lekonstituiralo: predsednik je baron Evgen Ritter, podpredsednik g. Ludvik Mighetti, odborniki so Ernest Holzer, Jožef Mullitsch, Jožef Paternolli, Jožef Venuti; Blagajnik je Samuel Jona (žid).

Preskušnje v centralni bogoslovni goriški trajajo od 12 do 24. t. m.

Na goriški gimnaziji so končali prvi semester v soboto dne 10. t. m. Uspehi so, — kakor pripovedujejo dijaki, — zelo žalostni. Palo je skoro 40%; v petem razredu skoro 50%. Najslabši redovi so iz nemščine. V malem semenšču je le 8 odličnjakov, pa 5 dvojok. Ogorčenje med ljudstvom je veliko. Čas bi bil, da se ta starokopitna nemška gimnazija preobrazi in da se vanjo uvede novo življenje na podlagi materinskega jezka. Na realni šoli so uspehi še bolj žalostni.

ko na gimnaziji. V vseh razredih je bilo okoli 350 dijakov, ali palo jih je okoli 160. Tudi tukaj je tožba proti nemščini občna! Na celnem zavodu ni bilo, — kakor se govori, — skoro nobenega odličnjaka. To je res žalostno!

Poroka nadvojvodinje Štefanije bode vendar meseca marca v Londonu z madjarskim grofom Lonyay-em. Novoporočenca se naselita po poroki za nekaj časa v „Miramaru“ pri Trstu.

Iz Tinjana v Istri. 6. t. m. slavil je tamonjši vrli in vzgledni župan g. Šime Defar 25 letnico svoje poroke. Slovesno sv. mašo je služil ob azistenciji domačega gosp. župnika in gosp. kapelana njegov sin g. Šime Defar. Na mnoga leta!

† **Karol Zurman**, dekan v Korminu, je umrl dne 10. t. m. Bil je goreč duhovnik. Rojen je bil 3. nov. 1850, posvečen 4. nov. 1873. Kako ga je ljudstvo spoštovalo in ljubilo, pokazalo je v dan pogreba. Blagor mu, ki se spočije, v črni zemlji v Bogu spi...

Prvačina. V nedeljo dne 11. t. m. je zadel preč. g. župnika Jožefa Poljšaka zopet kap ob koncu njegove sv. maše. Ko je namreč po obhajilu spravljal in pokrival kelih, mu je ob koncu tega dela leva roka odrekla, tako, da je samo z desnico nadaljeval svoje delo. Kmalu potem mu odreče še leva noga službo, in on pade pred altarjem na tla na levo stran. Odnegli so ga nato v zakristijo, slekli mašna oblačila in ga prenesli v bližnje župnišče, kjer mu je prišla hitro zdravniška pomoč. Sedanje stanje je precej povoljno. Priporoča se č. g. sobratom duhovnikom v pobožno molitev osobito pri sv. maši.

Preč. g. Franc Zoratti, ki že dolgo vrsto let služi pri sv. Ignaciju v Gorici, je bil nevarno obolel za pljučnico. Zdaj slišimo, da mu je bolje in da ni nobene nevarnosti več. Bog nam ga ohrani še mnogo let!

Za tifusom je obolelo v zadnjih mesecih v Pulju 74 oseb. Vzrok je baje slaba pitna voda.

Kopriva, dne 13. t. m. Danes smo pokopali 70 letnega Andreja Stofa. Ta mož je pristopil v našo bližnjo vas Brje iz Volčjega Grada pri Komnu. Užival je pri nas splošno spoštovanje in bil okoli 20 let do svoje smrti na obče zadovoljstvo cerkveni starešina. Bil je pravi kristijan, poštenjak od pete do glave in vzoren gospodar. Resnica ostane, da poštenega človeka imajo vsi in povsod radi. N. p. v. m!

O volitvi novih cerkvenih starešin Vam bom javil, ko bo stvar končana!

Iz Gor. Trebuše. Tudi pri nas se kažejo uspehi „zmage korupcije in terorizma“. Nek človek v naši sosednji občini hoče po vsej sili, da je g. trebuški dal za vsak glas po 60 K. Pravi, da bodo volitve radi tega gotovo ovržene.

Bogati g. trebuški! Krone se kar množe — 100 — 120 — 200 — 250 itd. Kmalu bo graščak a la Stanič.

V Trstu bodo kmalu občinske volitve. Dosedaj je o pritožbah proti sestavi volilnih list odločevalo namestništvo, letos pa je ta pravica prepuščena mestnemu svetu samemu. Zato bo za Slovence trda! Volilne liste so od 12. t. m. 6 tednov razpostavljene na mestnem magistratu. Čas za reklamacije je do uštetega 25. t. m.

Reklamacije bo reševal magistrat. Ako bi magistrat ne vršil svoje naloge pravilno, odprla je pot priziva na mestni svet tižaski in sicer tekom 3 dne.

Agitacija za obč. volitve v Trstu se je že pričela javno tudi od slovenske strani. Dne 11. t. m. je politično društvo „Edinost“ priredilo na Kontovelju javni ljudski shod, na katerem je bil govor o volitvah v tržaški mestni, oz. dež. zbor.

Isterski deželni zbor bode začel svoje zasedanje v drugi polovici meseca marca.

Žled. Kako je ravnati z drevjem, katero sta poškodovala žled in sneg? Posnemljemo iz „Kmetovalca“ št. 1. l. 1900.)

1. Rane, ki so nastale po odkretnjenju večjih in manjših vej, se morajo ogladiti, posušena skorja okrog rane naj se odreže in rana naj se dobro zamaže z drevesnim voskom (s cepilno smolo).

2. Odkretnjene veje, ki se še dovolj krepko drže drevesa, naj se previdno spravijo nazaj v svojo poprejšnjo lego (isto tako se ravna z drevesi, ki so se razčesnili na dva ali več delov), privežejo, podpro itd., da se morejo zarasti; rane naj se namažajo z drevesnim voskom, pokline pa zadela z redkim, tekočim glinastim gipsom ali cementom.

3. Drevesom, katerim je sneg odčesnil več vej v skoro enaki višini pri vrhu (kroni), se odrežejo in odstranijo vse poškodovane veje, kakor tedaj, kadar hočemo drevo pomladiti. Ako je po ugonobljenju več večjih vej v kroni nastala praznina, skrbelo bo drevo samo, da to praznino zadela z mladimi poganjki, iz katerih se po primerni oskrbi vzgoji pravilna krona.

4. Podrta, celo na pol iz tal izrovana drevesa se zopet previdno vravnajo in pritrdijo. Poškodovane korenine naj se prirežejo, deblo pa naj se z močno žico pritrdi tako, da se ne maje vsled svoje teže ali vetra. Ako so korenine močno

poškodovane, je treba prirezati tudi krono ter drevo pomladiti. Za mazilo se priporoča v prvi vrsti mrzli, tekoči drevesni vosk; dalje tudi mešanica iz ila, kravjeka in lesnega pepela, ki pa naj se s primernimi povoji priveže k drevesu, da je dež ne odpere. Maža iz premogovega katrana se mora pred rabo na 50° pogreti: potem je tako tanka, da več ne odpade in tudi notranje dele, ktere pokriva, ohrani zdrave. Nayadno se ji primeša nekaj stolčnega oglja ali peska. Še boljša pa je mešanica iz premogovega kolomaza in skilnikove moke, ki se že lože rabi, ki pa je tudi tako trpežna, da je skoro ni moči odstraniti.

(Konec prihodnjic).

Socijalne drobtinice.

Od Boke. Država hoče pogozditi vsaj kolikor toliko goličave bolške ter s tem koristiti ljudstvu. Ali v vsaki stvari bodi gotova mera. Kaj pomaga človeku, ako mu pripravljajo boljšo bodočnost, ga pa med tem mučiš, da je ne dočaka? To ni prava pot! Kaj pomaga skrbeti za boljšo gospodarsko prihodnost, ako med tem gospodarski propade? To ni modro! Jedno je teorija, a drugo praksa! Kdor sedi za mizo in mu ni treba skrbeti, kakó bo živel, ter kuje načrte, kakó bo revežu pomagal, redko zadene pravo; treba pač, da gré med reveže, da spozna njihove razmere, treba, da tudi te popraša, kakó in kaj.

Kdor zagovarja to strogo postopanje državnih organov, pravi, da kozoreja takó malo nese, in se ne izplača ukvarjati se z njo, — torej bolje, da si poiščejo ljudje, zlasti kar je mlajših in krepkih, zaslužka drugod. Dobro. Res, mlajši in krepki hodijo več ali manj radi v svet, toda — koliko pa je takih hiš, ki ne morejo nikogar poslati v svet? In, ako tudi imajo koga v svetu, ali naj bodo ostali doma brez kakega opravila in dohodka? Koliko je dalje hiš, kjer so večinoma le stari ljudje ali le majhni otroci! Koliko je vdov, ki ne morejo drugače priti do borih novčičev, kakor pótom kozoreje, zakaj one goličave so večinoma le za kože prikladne. Govoril sem o vdovah. Nihče bi ne verjel, koliko moških, rodbinskih očetov in drugih umrje na tujem, ali si nakoplje vsled napornega dela zlasti v rudnikih smrtonosno bolezen. V take zapuščene hiše je žalostno pogledati! Kako naj si pomaga uboga mati z obilno družino, ako se ji tako rekoč vzame iz rok življenja rešilno vrv in se ji prepove kozoreja!

Državni organi delajo torej nemodro, a delajo tudi netaktno! Ako hočejo delati namreč dosledno, potem morajo gledati tudi na to, da se sploh vsa žival, ki škodi rastlinstvu, pokonča. Temu nasproti pa vidimo, kako varuje zakon divjačino za gotove privilegovane stanove, kako skrbno pazi tudi na to, da se pač ne pokonča, a goji in muži divja koza, gams i. t. d. In prav imajo ljudje, trdeči, da je vže mnogo več gamsov po planinah, nego pa koristnih domačih koz. Ako ubiješ zajca — glodavca, ki ti dela škodo, ali gamsa, te doleti občutna kazen: — domačo kozo ti pa zakon preganja. Dalje prih.

Štrajkujoči rudarji nu Českem, Moravskem in Sleskem. Lastniki premogokopov so največji in najbogatejši podjetniki v državi. V ostroviško — karvinskem okraju nahajajoči se premogokopi so last Botschilda, Guttmana, nadvojvode Friderika, Ferdinandove severne železnice, grofa Larischa in grofa Wilczka. V Kladnem imajo največje premogokope praška železarska družba, bušehtadska železnica, državno — železniška družba in myrosenska delniška družba. V most — tepliskem okraju imajo premogokope v rokah tri velike delniške družbe.

Dobiček podjetnikov je ogromen. Delavstvo pa je vsega pomilovanja vredno. Do 100.000 ubogih delavcev je žrtva krutega kapitalizma, ki jih je zdaj prisilil poslužiti se zadnjega sredstva t. j. štrajka. Do 80.000 delavcev je ustavilo delo. Kako pomagati tem bednim trpinom?

Najboljši svet je dal po naših mislih dunajski občinski svet, ki je sklenil dne 1. t. m., naj se napravi prošnja na poljedelskega ministra, da se: 1. podržavijo premogokopi, ako so podjetniki trdovratni; 2. da vlada določi dolgost dnevnika po premogokopih; 3. da določi plače delavcem; in 4., da določi ceno premogu.

To je od strani vlade sicer skrajno sredstvo, toda, kdor ne izpolnjuje dolžnosti, ni vreden, da mu prizanašamo.

Libalec ali socijalni demokrat? G. Gabršček povdarja zdaj liberalizem, zdaj svobodomiselnost, zdaj neodvisnost; v „Soči“ z dne 3. febr. je zajahal celo demokrasko kljuse. Sprejel jo iz Prage (?) dopis: Stavka premogarjev, ki močno diši po socijalni demokraciji. Dopisnik govori najprej o krivicah, ki se gode premogarjem na Českem in Moravskem, potem pa udari s kopitom: „Pribiti pa moramo „krščansko-socialno“ delovanje „Katoliških Listov“ tudi v tem slučaju. Česar se niso drznili — vsaj naravnost ne — izpovedati drugi listi, to so sto-

rili „Kat. Listi“ (20. jan.) V uvodnem članku modrujejo, da so si delavci izbrali za stavko neumestno čas sredi zime . . . Premogokopi bi morali imeti nekako imuniteto — te besede so tiskane z razprtimi črkami — tako, da bi se v njih ne moglo štrajkati.“

Gospod dopisnik vidi v teh besedah nepravilnost „Kat. Listov“. Odkrito povemo, da je mi ne vidimo nobene! Tudi mi želimo da bi se po premogokopih, kakor sploh povsod, ne štrajkalo in sicer radi ogromne škode, katero trpijo milijoni in milijoni radi pomanjkanja premoga zlasti zdaj v zimskem času in radi velike gospodarske škode, katero povzročajo štrajki. Ali ni to po vsem pravična želja? S tem pa, dragi brate, nikar ne zahtevamo, da bi se ta želja izpolnila na škodo bednih premogarjev. Ravno nasprotno! Vlada naj bi trdosrčne kapitaliste nadzorovala, da bi bedni trpini nikdar ne mogli priti v žalostni položaj, ki jih sili k štrajkom. V tej stvari imate, dragi dopisnik, zelo zmešane in še otročje pojme. No, v motni „Soči“ se ravno prav prilagajo.

Dalje piše g. dopisnik in g. Gabršček mu priterjuje: „Katoliški Listi“ slede le izgledu novega nadškofa praškega, mladega barona, ki je po svojem umeščenju pet dni zaporedoma gostil višje duhovske, civilne in vojaške kroge, dočim je delavcem podelil svoj blagoslov! „Kat. Listi“ so poročali, da se je po teh gostijah „podelilo“ škofovim služabnikom 2 dni dopusta, da se od prevelikega napora odpočijejo...“

Tedaj tudi ta mladna kosila, katerih bi se gotovo nadškof sam najraje iznebil, morajo priti s premogarji v zvezo! Tako zaključujejo vsi socijalni demokratje svoje dokazovanje. Kako hudoben je pristavek: „dočim je delavcem podelil svoj blagoslov“.

G. Gabršček je s tem prilezel v „Soči“ srečno do socijalne demokracije, katere se je v začetku goriškega razkola toliko branil. Še tega mu je manjkalo! Mi bi svetovali, da naj bi se ta kosila opustila, ali pa naj bi se povabil tudi g. Gabršček, da bo molčal . . . Če bi pa tudi to ni bilo mogoče, svetujemo „Kat. Listom“, da priporočijo praškemu nadškofu g. Gabrščeku vsaj za kuharja, ker je kuharjem zelo zaviden . . . Kar se tiče nadškofa praškega smo prepričani, da bo za uboge delavce tudi v gmotnem oziru več storil ko vsi socijalni demokratje a la Andrejček! Čudno je pa vendar, da se g. Gabršček zaganja le ob škofo in nadškofe, dočim je znano, da črez mero povzdiguje jude, kateri imajo toliko denarja, da bi njega vanj lahko zakopali . . .

Zdaj pa vidi je zlodej ali je g. Gabršček liberalec ali socijalni demokrat ali celo kapitalist!

Tržaški demokratje opominjajo sodruge, da priskočijo s podporami českim štrajkujočim rudarjem na pomoč. Svarimo resno, da bi kdo ne poslal denarja v Trst, ker tam je mnogo demokraskih sleparjev, kaker Gerin, kateri znajo denar rabiti zase! Kdor misli res kaj dati, naj pošlje denar slov. kat. del. društvu v Gorici, katero ga bo poslalo v varne roke. Pozor sobratje!

Socijalni demokratje očitajo ob vsaki priliki sv. cerkvi bogastvo. Zadnja št. „Rdečega Prapor-ja“ našteva velike plače, katere uživajo katoliški škofje v Avstriji. Tudi našemu prevzornemu kardinalu ne prizanaša.

Ali čudni so ti demokratje, v resnici čudni! Sami so združeni z židovi, pa nikdar ne črhnejo o njih ogromnih bogastvih. V židovski denar bi lahko vse socijalne demokrate zakopali. Dunajski Rothschild ima na leto 15 milijonov gl. dohodkov. En sam jud v Avstriji je izkazal 800 milijonov gl. premoženja.

O teh ljudeh molčijo naši rudeči bratci, pač pa opravljajo škofo, kateri rabijo denar edino le za svete namene in za uboge. In porečejo, da niso prismojeni? O tem hočemo še govoriti!

„Rdeči Prapor“ z dne 10. febr. t. l. piše: Razlika med liberalizmom in socijalizmom je velika: Liberalizem je navidezno svobodomiseln, v resnici pa je tiraničen; socijalizem je videti kakor tiransk, v resnici pa je najbolj svoboden.

Te besede mi podpišemo, ako se v besedi socijalizem misli le pravi krščanski socijalizem. Demokraski socijalizem, ki je le nujna posledica liberalizma, ni samo videti kakor tiransk, ampak je v resnici tiransk!

Naša društva.

Družba sv. Mohorja bo izdala letos sledeče knjige:

1. „Anton Martin Slomšek“. Slovenci praznujemo letos stoletnico rojstva knezoškofa latvinskoga, Antona Martina Slomškega, ki je ustanovil družbo sv. Mohorja. Ta knjiga bode tudi na zunanje lepo opravljena in okrašena z mnogimi podobami.

2. „Zgodbe sv. pisma“, VII. snopič.

3. „Priprava na smrt“, molitvenik.

4. „Slovenska pesmarica“, II. zvezek.

5. „Slovenske večernice“, 52. zvezek.

*) Naš „Gospodarski list“ je popolnoma zaspal.

6. „Koledar“ za l. 1901. bo izšel v isti obliki kakor doslej in obsegal prav raznovrstno gradivo, tako, da bo ponujal vsakemu nekaj.

Gg. poverjenike še posebej prosimo, da tudi letos trudoljubivo nabirajo širom domovine raztresena krdela Mohorjanov in jih vpisujejo v našo družbo. *Nabiralne pole* z denarjem naj se odboru dopošljejo kakor druga leta do dne 5. marca.

Alojzijevišče. Poslali so nam: Preč. gg. A. Brezovšek 12 K, J. Kosec 20 K, A. Terpin 20 K, Ant. Hvalica 10 K, Simon Kos 10 K, Jožef Slunder 10 K, Občina Tolmin 60 kg. ajde, vikarijat St. Tomaž 10 K Bog stotero poplačaj!

— *Uspeh v „Alojzijevišču“* je bil prav ugoden. Od 28 gimnazijcev (v I.—III. razr.) sta dva odlična, drugi so izdelali z dobrim uspehom in le trije so vdobili dvojko. Ta je odbor izključil. — Od 24 učencev v nižih razredih so 4 vdobili dvojke, toda 3 od teh so v zavodu bolj na hrani proti popolnemu plačilu, ko pravi gojenci. — Poleg teh je „Alojzijevišče“ dajalo deloma kosilo, deloma tudi večerjo 8 učencem, od katerih je odbor enega odslovil, ker je vdobil slabe reče.

— *Kapelica v „Alojzijevišču“.* Gojenci slov. Alojzijevišča bi radi okrasili svojo kapelico, ki je najlepši prostor njihovega zavoda. Pa so ubogi in so komaj spravili skupaj 10 K. Prosijo torej svoje blage dobrotnike pomoči in obljubujejo posebno za tiste dobrotnike moliti ter sv. obhajilo prejeti na sv. Jožefa dan. Darovi se prejema v Alojzijevišču. Darovali so v ta namen: Prečast. g. dr. Fr. Zigon 20 kron, šolski bratje 20 kron.

Krojaška zadruga izvrstno napreduje. Odprta je komaj 4 mesece, pa že se je očevidno pokazalo, koliko denarja znaša naše ubogo ljudstvo leto za letom v Gorico. Goriška trgovina cvete samo ob slovenskem denarju, a v trgovinski zbornici nemamo niti enega Slovenca. Priporočamo slovenskim rojakom, da ljudstvo podučujejo.

St. Peter. Naša „Kmetijska zadruga“, ki posluje še-le od oktobra meseca lanskega leta, uspeva za prvi začetek povsem povoljno.

Pri razprodaji kostanja je bilo v tej dobi dobička ogromnih 600 kron. Prodala je kmetom nad 200 hl. vina, po večini Izabelo. Začela je prodajati tudi prešiče. Kolje jih doma v svojih prostorih in razpošilja take na razne kraje. Izdeluje klobase in ima v zalogi precej prašičje masti ali zabele.

Prva pošiljatev se je bila sicer ponesrečila vsled železniške nepaznosti. Avizo v Trst poslanih prešičev so na postaji založili. Našli so ga še-le po štirih dneh. Meso se je mej tem precej skvarilo. Prodalo se je, kar je bilo rabno. Drugo škodo je povrnila železnica, in sicer do vinarja, kakor je zadruga prosila. Z odlokom z dne 10. febr. 1900 št. 2806 C. 4. je železniška direkcija na Dunaju odkazala zadruzi 1220 kron, kar bodi vodstvu v častno priznanje tu omenjeno. Prodaja s prešiči se lepo nadaljuje, a žal, da bo prešičev še premankovalo.

Kupčija z zelenjavo gre bolj počasi, a se gotovo lepo razvije v dobi spargelnov.

Število udov se množi od dne do dne. Želeti bi bilo, da bi tej prekornosti zadruzi pristopile tudi druge občine, kakor: Prvačine, St. Andrež i dr. Vstopnina znaša delež 10 gld., garancija je za dvojni delež (20 gld.)

„Gospodarska Zveza“ osnovala se je v Ljubljani z velikanskim obsegom in predmetom. Enakega društva nismo še do sedaj imeli. Njen namen je pospeševati na razne načine: zadržno organizacijo kmetijstva, kmetijsko gospodarstvo, trgovino in obrt. „Zveza“ izdaja v ta namen svoj list „Narodni gospodar“, ki ga razpošilja v 15 tisoč iztisih. Svetujemo vsem posojilnicam, zadržam, trgovcem in obrtnikom in kmetom, da se jej pridružijo

Pri nas na Goriškem snujejo razne „Zveze“. Sočina stranka, oziroma dr. Tuma, hoče osnovati „zvezo goriških zadrug“, stranka Goričanov pa je osnovala „centralno posojilnico“; — mi pa svetujemo, da se vsi oklenemo „Gospodarske Zveze“ v Ljubljani. Od te strani so posebno naše male posojilnice prejemale do sedaj pomoči; — nje naj se tudi sedaj drže.

Sovodnje Tukajšno veteransko društvo je sklenilo, da napravi kip p. esvetlega cesarja Franca Jožefa I na trgu pred cerkvijo. Podpirala bo tudi občina.

Poziv zavarovalnim potovalcem, agentom in nastavljenecem. Položaj zavarovalnih potovalcev je takšen, da je skrajni čas, da se organizujejo tudi ti. V to svrhu se je v Ljubljani provizorično sestavil začasni odbor zavarovalnih potovalcev, ki namerava sklicati o Veliki noči posetovalni shod, na katerem se bode vse potrebno ukrenilo. Gospodje tovariši so torej prošeni, da prijavijo svoje naslove, da jim bode možno pravočasno vstopnice doposlati. Prijave je pošiljati na naslov: Leopold Grünfeld, zavarovalni uradnik v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31.

Odgovorni urednik in izdajatelj: I. Rajt.
Lastnik: Konsorcij „Primorskega lista“.
Tisk: Hilarijanska tiskarna.

Posamezne številke „Primorskega lista“ se dobivajo v tobakarnah v šolskih in namskih ulicah po 5 kr. ali 10 vin.

Naznanilo.

Dovoljujem si naznanjati slavnemu občinstvu in preč. duhovščini, da sem se preselil dne 5. januarja 1900 iz hiše št. 1 v ulici sv. Antona v isto ulico št. 7 (v hišo gosp. J. Kopača, svečarja, nasproti okrajnega sodišča.

Ker bodem skrbel tudi nadalje, da svoje cenj. odjemalce točno postrežem kakor doslej, se za mnoga naročila najtopleje priporočam udani

Franc Čufer,
krojač v Gorici.

Štev. 137

op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil IV. četrtletja t. j. mesecev

oktobra, novembra in decembra 1898

začne v

ponedeljek, dne 12. marca 1900.

in se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavnice

in ž njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 12. februarja 1900.

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Vetturini, glavni vhod v gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, gosposka ulica št. 14,
blizu lekarne Gironcolijeve.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Pohištvo je po najmodernejih slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po Nemškem slogu odlikovanih Črnigojevih delavnic v ulici Pontenuovo in via Leoni, katere so lepše in ukusneje izdelane in ceneje od Dunajskih in Budapeštanskih tovarov. Ostalo pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov.

Sprejema še naročila in izdeluje po izbiri obrisa najceneje in v najkrajšem času.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z traja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Čebelno voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom in slavnemu občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. KOPAC,
svečar.

Ulica sv. Antona št. 7. v Gorici.

ANTON FON

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krēmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Izurjena kuharica

išče službe.

Obrniti se je do upravnistva Pr. L.

Anton Obidič,

čevljar

v Semeniški ulici št. 4

v Gorici,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri

za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro

Priporoča dalje tudi svojo zalogo

Izvrstne

kranjske klobase

(prekajene in take za peči),

razpošilja

proti povzetju

Barbara Kopač v Ljubljani

Glavni trg 25.

Usojam si cenj. p. n. občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznaniti, da sem odprl v lastni hiši, po starem imenovanu gostilno

Pri Grgarki,

ulica sv. Antona št. 3.

Točim izvrstna briska in druga domača vina, imam domačo kuhinjo, držim postelje za prenočišča po jako nizki ceni. S prošnjo za blagohotno naklonjenost se prijazno priporočam za obilen obisk.

Udani

Ivan Mizerit

(sin ranjke Grgarke).

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela

in črna vina

iz vipavskih

furlanskih,

briskih, dal-

matinskih in

isterskih

vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56 itrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.